

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 04-11-2025

Mødedato	Tirsdag d. 04. november 2025 kl. 15:30
Mødested	Mødelokale C
Mødedeltagere	Jørgen Johansen, Miki Dam Larsen, Clara Rao, Thomas Frisch, Karsten Längerich (Afbud), Vibeke Højberg, Anders Damm-Frydenberg, Emil Ulrik Andersen, Merete Them Kjøhlholm (Afbud)

Indholdsfortegnelse

Bemærkninger til dagsordenen.....	3
Meddelelser.....	4
Aktuel økonomi ultimo september 2025.....	5
Implementering af budget 2026-33.....	8
Budget 2026-33: Evaluering af budgetproces.....	9
Ændringer af styrelsesvedtægt for Allerød Kommune forud for ny byrådsperiode.....	10
Introduktionsprogram til nyt byråd.....	12
I/S Norfors - vedtægtsændringer.....	13
Lukket: I/S Norfors - Lukket punkt.....	15
Lukket: Køb af jordstykke til lurprojekt - lukket punkt.....	16
Sag fra byrådsmedlem Eric Lerdrup Bourgois vedr. styrkelse af Allerød Kommunes hybridkrigsber	17
Blødgøring af drikkevand - beslutning om evt. delegation.....	19
Underskriftark: Godkendelse af beslutningsprotokol.....	22

Punkt 1: Bemærkninger til dagsordenen

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Ingen

Fraværende:

Emil Ulrik Andersen

Fraværende Emil Ulrik Andersen

Afbud Merete Them Kjøhlholm, Karsten Längerich

Punkt 2: Meddelelser

Sagsbeskrivelse

Nordic Health Lab

Nordic Health Lab lukker grundet manglende finansiering.

Status på Ungeråd

Ungerådet er nedsat. Der har været genvalg af elevrådene ifm. nyt skoleår på skolerne, som derefter har udpeget repræsentanter. Gymnasiet er repræsenteret og øvrige unge borgere er fundet efter fremmøde og afstemning på møde i ungdomsskolen-regi den 29. oktober. Første møde er fastsat til den 14. november.

Status på flygtninge fra Ukraine

Med lempelse af reglerne for udrejse fra Ukraine i august må mænd i alderen 18-22 forlade Ukraine. Det har fået flere i denne målgruppe til at søge om opholdstilladelse i bl.a. Danmark. Ultimo oktober har Allerød fået meddelt opholdstilladelse på 23 flygtninge fra Ukraine frem til medio november. Ministeriet kan pt. ikke oplyse, hvor mange ukrainske flygtninge, vi kan forvente at modtage. Der fremlægges en sag til ØU med status og skønnet kapacitetsbehov på kommende møde. Der er dialog med KL omkring opgaven.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Emil Ulrik Andersen

Fraværende Emil Ulrik Andersen

Afbud Merete Them Kjølholm, Karsten Längereich

Punkt 3: Aktuel økonomi ultimo september 2025

25/11230

Sagen afgøres i:

Økonomiudvalget 2022-2025

Punkttype

Orientering

Tema

Økonomiudvalget orienteres om kommunens aktuelle likviditet ultimo september 2025 og prognosen for den fremadrettede likviditetsudvikling.

Sagsbeskrivelse

Ved Aktuel Økonomi ultimo september forventes alene tidsforskydninger i likviditeten på kort sigt i forhold til forudsætningerne ved indgåelsen af budget 2026-33 i oktober 2025. Der forventes således ingen varige ændringer til likviditeten siden byrådet besluttede budgettet for 2026-33 på mødet den 7. oktober 2025. Aktuelt Økonomi kan således sammenfattes med følgende uddrag fra det vedtagne budget 2026-33:

Allerød Kommune har en sund økonomi og en god økonomistyring. Likviditeten ligger ultimo 2025 på cirka 270 mio. kr. og ligger betragteligt over byrådets målsætning. Der er dog en del forhold der vil bevirke at likviditeten vil falde fra 2027 og fremover. Det skyldes at kommunen har fået engangsindtægter fra jordsalg som vil modsvares af anlægsudgifter. Men det skyldes også at kommunen har fået store udefrakommende løbende driftsudgifter på over 30 mio. kr. årligt, som skal finansieres i de kommende år. De gælder primært:

- Flere midler til demografi og særligt stigende udgifter til de ældste ældre
- Det specialiserede voksenområde, særligt botilbudsområdet.
- Flere borgere på førtids- og seniorpension.

Når der ses på de kommende år er der en række risikofaktorer, der kan påvirke kommunens indtægter og udgifter. På nuværende tidspunkt vurderes udligningsreformen, beskæftigelsesreformen, sundhedsreformen og udviklingen i udgifterne på de specialiserede sociale områder og specialundervisning som de største risikofaktorer på længere sigt. Budgettet hviler også på den forudsætning, at de løbende effektiviseringer/besparelser realiseres, at den ikke udmøntede balancepost i 2030-32 håndteres og at de statslige regelforenklinger faktisk gennemføres. Samlet over perioden udgør effektiviseringer/budgetforbedringer i alt 292 mio. kr. Forventningerne til gevinster ved statslige regelforenklinger er nedsat til 2 mio. kr. varigt. Der er desuden budgetteret med en ikke udmøntet balancepost på 60 mio. kr. i 2030-32.

Forvaltningen fremlægger et forslag til budgetproces for 2027-34 ultimo 2025, der sikrer det kommende byråd de fornødne handlemuligheder, til at kunne håndtere disse risikofaktorer og øvrige budgetforudsætninger.

Den aktuelle gennemsnitlige likviditet, som er opgjort over de seneste 365 dage, udgør ultimo september 278,4 mio. kr., hvilket er en stigning fra 271,6 mio. kr. fra ultimo august. Den positive udvikling for kommunens likviditet er dermed fortsat. Den aktuelle høje likviditet skal dog ses i sammenhæng med følgende forskydninger:

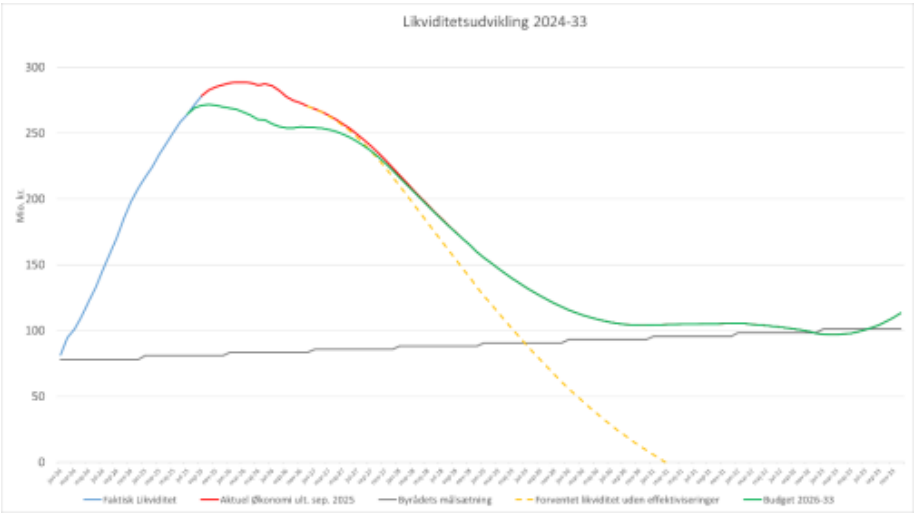
- Salgsindtægter fra grundsalg ved Kulturtorvet på 27 mio. kr. ultimo 2024, som forudsættes anvendt til oprensning og tilbagekøb af foreningslokaler.
- Salgsindtægter fra salg af Teglværksgrunden på 47 mio. kr., som forudsættes anvendt til cykelsti, støjmur, lyskryds og indfasningsstøtte af friplejehjemmet.
- Ekstraordinære indtægter fra grundskyld vedrørende 2021-23 på 27 mio. kr., som forudsættes "neutraliseret" af staten i 2027.
- Udskydelser og tidsforskydninger af anlægsprojekter, herunder særligt Firkløveret og boldbaner på Sportsvej.

Som det også fremgår af figuren nedenfor, forventes likviditeten derfor fortsat nedbragt til byrådets målsætning i løbet af budgetperioden.

Siden 2. behandlingen af budget 2026-33 i oktober, er der indarbejdet følgende ændringer til likviditetskurven, som alene skyldes tidsforskydninger:

- På byrådsmødet den 28. august 2025 blev afsat samlet 11,1 mio. kr. til cykelstier samt 1,9 mio. kr. til et lyskryds i Teglværkskvarteret i 2025. Forbruget forventes først afholdt i 2026-27, hvorfor der nu er indlagt en forskydning.
- På baggrund af de aktuelle forbrugsprocenter på anlægsområdet forventes overført mindreforbrug til 2026 for ca. 15 mio. kr.

Figur 1. Likviditetsudvikling 2024-33

I figur 1 ovenfor fremgår den faktiske gennemsnitlige likviditet for perioden 1. januar 2024 frem til ultimo september 2025 (den blå linje). Den røde linje er den aktuelle forventede likviditetsudvikling. Den grønne linje er den forudsatte likviditetsudvikling ved vedtagelsen af budget 2026-33.

Det fremgår, at likviditeten er forbedret på kort sigt siden budgetvedtagelsen, hvilket primært kan tilskrives forskydninger af forbrug fra 2025 til 2026-27 på anlægsområdet. På længere sigt er der ingen ændringer til likviditeten i forhold til forudsætningerne ved budgetvedtagelsen i oktober 2025, hvorfor den røde og grønne kurve ligger helt parallelt fra 2028.

Tabel 1. Gennemsnitlig likviditet

Mio. kr.	ult. 2025	Ult. 2026	Ult. 2027	...	ult. 2032	Ult. 2033
Aktuel økonomi ult. maj 2025	251,1	139,5	97,8		105,5	110,8
Ved budgetvedtagelsen 2026-33	269,8	254,4	222,0		98,0	113,3
Aktuel økonomi ult. sep. 2025	286,5	270,5	224,0		98,0	113,3

Af tabellen ovenfor fremgår, at der ikke er forudsat ændringer til likviditeten ultimo budgetperioden i forhold til budgetvedtagelsen.

Administrationens forslag

Forvaltningen foreslår, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Økonomiudvalget tog orienteringen til efterretning.

Fraværende:

Emil Ulrik Andersen

Bilag

Notat til aktuel økonomi ultimo sep. 2025

Fraværende Emil Ulrik Andersen

Afbud Merete Them Kjøhlholm, Karsten Längerich

Punkt 4: Implementering af budget 2026-33

25/11371

Punkttype

Orientering

Tema

Økonomiudvalget orienteres om implementering af budget 2026-33. Sagen sendes efterfølgende til orientering i fagudvalgene.

Sagsbeskrivelse

Forvaltningen har udarbejdet en status for implementering af budget 2026-33.

Forvaltningen har udarbejdet vedlagte bilag med et samlet overblik over implementeringen af ændringer i driftsbudgettet. Det fremgår af oversigten, hvilke emner i budgettet der er implementeret, samt hvilke emner der vil blive rejst sager om på fagudvalgene.

Forvaltningen har endvidere udarbejdet vedhæftede investeringsoversigt. Første anlægsstatus for 2026 foreligger i april 2026.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Økonomiudvalget tog orienteringen til efterretning.

Fraværende:

Emil Ulrik Andersen

Bilag

Opfølgning på budget 2026-33.

Investeringsoversigt budget 2026-33

Fraværende Emil Ulrik Andersen

Afbud Merete Them Kjølholm, Karsten Längerich

Punkt 5: Budget 2026-33: Evaluering af budgetproces

24/13482

Punkttype

Beslutning.

Tema

Byrådet vedtog den 7. oktober 2025 budgettet for 2026-33. Økonomiudvalget evaluerer budgetlægningsprocessen.

Kompetence

Økonomiudvalget har kompetence til at træffe beslutning i sagen.

Sagsbeskrivelse

Byrådet vedtog den 23. januar 2025 budgetproces 2026-33, hvor budgetlægningsprocessen blev tilrettelagt i tre faser. Budgetproces 2026-33 er vedlagt som bilag til sagen.

I budgetprocessen var der mulighed for at komme med politiske ønsker og større spørgsmål til budgettet, og der blev udarbejdet et katalog med forslag til effektiviseringer og andre forbedringer til budgettet.

På baggrund af evalueringen vil der på det kommende møde blive fremlagt forslag til budgetproces 2027-34.

Administrationens forslag

Forvaltningen foreslår, at Økonomiudvalget evaluerer budgetproces 2026-33.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Økonomiudvalget evaluerede budgetprocessen, og får på næste møde forelagt sag med forslag til budgetproces for 2027-34.

Bilag

Budgetproces 2026-33

Afbud Merete Them Kjølholm, Karsten Längerich

Punkt 6: Ændringer af styrelsesvedtægt for Allerød Kommune forud for ny byrådsperiode

25/9572

Punkttype

Beslutning.

Tema

Byrådet anmodes om at foretage en række redaktionelle og tekniske ændringer af styrelsesvedtægten for Allerød Kommune, som foreslået i bilag 1, og gældende fra 1. januar 2026.

Endvidere anmodes byrådet om at tage stilling til forslag om formanden for folkeoplysningsudvalget skal oppebære et vederlag, idet bestemmelse herom skal fastsættes særskilt i kommunens styrelsesvedtægt.

Kompetence

Byrådet har kompetence til at træffe beslutning i sagen.

Sagsbeskrivelse

Med henblik på at styrelsesvedtægten er opdateret i forbindelse med kommunalvalget i november 2025 skal byrådet foretage en række redaktionelle og tekniske ændringer af styrelsesvedtægten for Allerød Kommune.

Ændringer fremgår af bilag 1 skematisk oversigt over ændringsforslag og en styrelsesvedtægt med rettelsesmarkeringen er vedhæftet som bilag 2. Ved redaktionelle og tekniske ændringer forstås rettelser herunder præciseringer, som sker på grundlag af lovændringer, uhensigtsmæssige eller forældede forhold eller lignende. Ændringerne og baggrunden herfor er beskrevet i oversigten i bilag 1. I bilag 2 er de foreslåede ændringer indarbejdet med ændringsmarkeringer i styrelsesvedtægten.

Forslag til ændring om fastsættelse af vederlag til formanden for folkeoplysningsudvalget.

Økonomiudvalget har bedt om en sag om muligheden for, at formanden for folkeoplysningsudvalget kan oppebære et vederlag. Formanden udpeges af byrådet i forbindelse med det konstituerende møde. Der stilles ikke krav om medlemskab af byrådet.

Byrådet skal særskilt fastsættes bestemmelse om vederlag til bl.a. formanden for folkeoplysningsudvalget i styrelsesvedtægten, jf. vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

En særregulering om, at vederlaget højst måtte udgøre 10 pct. af vederlaget til borgmesteren er ophævet og byrådet kan nu selv beslutte procentdelen. Dog må vederlaget maksimalt udgøre 40 procent af borgmestervederlaget og skal kunne holdes inden den samlede udvalgsvederlagspulje på 245 %. Se bilag 3 for eksempler på procentdele på 2 og 4 % samt beløb.

Den videre proces

Det følger af lov om kommunernes styrelse § 2, stk. 2, at ændringer i styrelsesvedtægten skal undergives to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst seks dages mellemrum.

Såfremt byrådet godkender indstillingen på sit møde den 13. november 2025, vil sagen overgå til 2. behandling i byrådet den 4. december 2025 forud for det konstituerende møde i det nye byråd.

Efter 2. behandlingen i byrådet vil den reviderede styrelsesvedtægt blive sendt til Ankestyrelsen til orientering, jf. lov om kommunernes styrelse § 2, stk. 3.

Forslag

1. at de redaktionelle og tekniske ændringer i Styrelsesvedtægt for Allerød Kommune som angivet i bilag 1 godkendes,

2. at der ydes vederlag til formanden for folkeoplysningsudvalget, som udgør enten a) 2 % eller b) 4% af borgmesterens vederlag, og styrelsesvedtægten ændres i overensstemmelse hermed ved ny § 22, stk. 8 om vederlag til formanden for folkeoplysningsudvalget, at forslag 1. og forslag 2. a) eller 2 b) oversendes til anden behandling i byrådet, jf. lov om kommunernes styrelse § 2, stk. 2, med henblik på ikrafttræden den 1. januar 2026.

Administrationens forslag

Forvaltningen foreslår, at Økonomiudvalget indstiller forslag 1 og 2a) eller 2b).

Økonomi og finansiering

Forslag 2a): Tillægsbevillingen på 22.110 kr. (2 % af borgmesterens vederlag) finansieres af kassebeholdningen.

Forslag 2b): Tillægsbevillingen på 44.220 kr. (4 % af borgmesterens vederlag) finansieres af kassebeholdningen.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Økonomiudvalget indstiller forslag 1 og 2a godkendt i byrådet.

Bilag

Bilag 1 - Dokument til styrelsesvedtægt 2026-2029 - SKEMATISK oversigt

Bilag 2 Allerød Kommunes styrelsesvedtægt - udkast med rettelsesmærkninger

Bilag 3 Notat om vederlag til formand for folkeoplysningsudvalget

Afbud Merete Them Kjølholm, Karsten Längerich

Punkt 7: Introduktionsprogram til nyt byråd

25/7434

Sagen afgøres i:

Økonomiudvalget 2022-2025

Punktttype

Orientering

Tema

Økonomiudvalget godkendte på møde den 9. september 2025 introduktionsplanen for det nye byråd, herunder tilmelding til Kommunaløkonomisk Forum i Aalborg.

På baggrund af denne beslutning har Forvaltningen udarbejdet en plan for introduktionsperioden med henblik på at kunne tilrettelægge relevante aktiviteter i det første kalenderår, under hensyntagen til øvrige politiske og administrative aktiviteter.

Hvert fagudvalg tilrettelægger sin egen introduktion inden for den fælles ramme.

Det nye byråd orienteres om mødeplanen for introduktionsperioden i forbindelse med det konstituerende møde i december.

Kompetence

Økonomiudvalget

Sagsbeskrivelse

Formålet med introduktionsprogrammet er at sikre, at alle byrådsmedlemmer – både nye og erfarne – får et stærkt og fælles afsæt for det politiske arbejde.

Vedlagte bilag giver overblik over de møder og aktiviteter, der relaterer sig til introduktionsprogrammet, og fremlægges til orientering.

Det skal bemærkes, at introduktionsperioden løber parallelt med en række igangværende, faste og uforudsete politiske og administrative sager, som også skal håndteres.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler at Økonomiudvalget tager introduktionsplanen til efterretning.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Økonomiudvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

Introduktionsprogram for nyt byråd 2026-29

Afbud Merete Them Kjølholm, Karsten Längerich

Punkt 8: I/S Norfors - vedtægtsændringer

25/11469

Punkttype

Beslutning

Tema

Byrådet skal godkende ændring af vedtægten for I/S Norfors. Vedtægten sendes efterfølgende til godkendelse i Ankestyrelsen.

Kompetence

Byrådet har kompetence til at træffe beslutning i sagen.

Sagsbeskrivelse

I/S Norfors' vedtægt fra 2015 skal ændres. Den konkrete anledning er en afgørelse fra Ankestyrelsen fra 5.9.2024 om vedtægtens bestemmelse om bestyrelseshonorar.

Derudover er der med Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi af 16.6.2020 gennemført en ny organisering af affaldssektoren, som medfører konsekvensrettelser af vedtægten.

I forhold til vedtægtens bestemmelse om bestyrelseshonorar, har Ankestyrelsen meddelt, at det skal fremgå udtrykkeligt af vedtægterne, at honorar til bestyrelsen skal godkendes af Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har forhåndsgodkendt en ændring af vedtægtens § 6, stk. 5 til formuleringen: ”Bestyrelsens vederlag fastsættes af bestyrelsen og skal godkendes af Ankestyrelsen, Hvis der ikke udbetales vederlag, kan der udbetales diæter”.

Den ny organisering af affaldssektoren medfører nødvendige opdateringer og konsekvensrettelser af vedtægterne. Kommuner skal i dag sende alt affald til materialenyttiggørelse og det forbrændingsegnete affald i udbud. Ejerkommunerne i Norfors kan ikke forpligtes til at sende affald omfatte af udbudspligten til Norfors. Det er nu præciseret i vedtægtens § 4 med denne ordlyd:

”§ 4, stk. 1. Aftaler om behandling af affald indgås som udgangspunkt på baggrund af udbud i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven.

§ 4, stk. 2. Hvis affald ikke er omfattet af udbudspligten og/eller anvisningsretten kan anvendes, gælder følgende

- Interessentskabet har pligt til og eneret på fra oplandet at modtage alt fast affald, herunder almindelige genbrugsmaterialer. Olie- og kemikalieaffald samt spildevandsslam er ikke omfattet.

- For Helsingør Kommune omfatter ovennævnte pligt og eneret alene fast affald til forbrænding.

I § 4, stk. 3 og stk. 5 er ”bortskaffelse” ændret til ”behandling” (af affald).

I § 5, stk. 1 fastslås nu entydigt den ejer- og hæftelsesfordeling, der har været gældende siden 2014, svarende til registerfolketallet det pågældende år.

I forlængelse af ovenstående foretages enkelte redaktionelle ændringer af vedtægten, som fx at ændre ”Statsforvaltningen” til ”Ankestyrelsen”.

Bestyrelsen for I/S Norfors har på sit møde den 19.9.25 godkendt ændringerne af vedtægten. Den forelægges nu til godkendelse i Byrådet i ejerkommunerne.

Vedtægtsændringen medfører ikke yderligere kompetenceoverdragelse til Norfors I/S.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at byrådet godkender ændringerne af vedtægten for I/S Norfors.

Økonomi og finansiering

Sagen har ingen bevillingsmæssig konsekvenser.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Økonomiudvalget indstiller til byrådet, at ændringerne af vedtægten for I/S Norfors godkendes.

Bilag

Udkast til ny vedtægt for Norfors med ændringsmarkeringer 1.0.pdf

Afbud Merete Them Kjøhlholm, Karsten Längerich

Punkt 9: Lukket: I/S Norfors - Lukket punkt

25/3739

Økonomiudvalget tog orienteringen til efterretning.

Afbud Merete Them Kjølholm, Karsten Längerich

Punkt 10: Lukket: Køb af jordstykke til lurprojekt - lukket punkt

25/6242

Økonomiudvalget indstiller forslag 1 godkendt i byrådet.

Afbud Karsten Løngerich, Merete Them Kjølholm

Punkt 11: Sag fra byrådsmedlem Eric Lerdrup Bourgois vedr. styrkelse af Allerød Kommunes hybridkrigsberedskab

25/10832

Punkttype

Beslutning

Tema

Byrådsmedlem Eric Lerdrup Bourgois har anmodet om at få nedenstående sag på byrådets dagsorden.

Sagsbeskrivelse

” Emne: Allerød kommunes beredskab mod hybridkrig bør styrkes

Baggrund: De seneste begivenheder, med bl.a. droneoverflyvninger af kritisk infrastruktur, varsler en alvorlig, aktuel udfordring mod vores infrastruktur og for vores beredskab – herunder i Allerød kommune. Og det bør vi være forberedte på, for derved at kunne stille vores borgere i Allerød kommune bedst muligt i tilfælde af, at vi bliver udsat for hybridangreb.

KL har i august 2025 udgivet analysen ”styrk kommunens beredskab”, hvori der bl.a. står:

”Det Nationale Risikobillede 2025 og de seneste trusselvurderinger fra Forsvarets efterretningstjeneste afslører, at kommunerne i lighed med resten af samfundet er udsatte, og at nogle af de samfundskritiske funktioner, som kommunerne løser hver dag, vil være svære at opretholde under krisesituationer, hvis vi ikke forbereder os. Samtidig stiller det nye risikobillede større krav til kommunernes egne beredskaber og beredskabsplanlægningen på tværs af myndigheder og sektorer.”

”Nationalt Risikobillede 2025 medtager for første gang truslerne fra hybridkrig i analysen af de risici, som det danske samfund står over for, og anvender en god og beskrivende definition, nemlig at hybride virkemidler omfatter “metoder og kapaciteter, som fremmede stater anvender for at opnå strategiske fordele eller mål, uden at det direkte kan kategoriseres som konventionel militær magt”.”

”De bagvedliggende årsager til kriser er måske mindre relevante i et kommunalt perspektiv, hvor konsekvenserne er i fokus, men en vigtig pointe er, at hybridtrusler forøger den samlede usikkerhed.”

KL kommer i analysen med bud på 5 konkrete indsatsområder, som man som kommune bør være særligt opmærksomme på. De er følgende:

- 1) Priorité cybersikkerheden
- 2) Planlæg for strømnedbrud
- 3) Styrk forsyningssikkerheden
- 4) Forøg krisestyringskapaciteten
- 5) Skab kontakt til erhvervsliv og civilsamfund

Spørgsmål: Hvordan kan Allerød kommune implementere KL's anbefalinger og derved styrke kriseberedskabet mod bl.a. hybridkrig?

Bilag: Link til KL's analyse ”Styrk kommunens beredskab”: <https://www.kl.dk/media/avsjqbsg/styrk-kommunens-beredskab.pdf>

”

Beslutning Allerød Byråd 2022-2025 den 07-10-2025

Sagen oversendes til Økonomiudvalget.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Sagen genoptages med notat fra Forvaltningen.

Afbud Merete Them Kjøhlholm, Karsten Längerich

Punkt 12: Blødgøring af drikkevand - beslutning om evt. delegation

25/10262

Sagen afgøres i:

Allerød Byråd 2022-2025

Punkttype

Beslutning.

Tema

Lillerød Vandværk har ansøgt om at etablere et blødgøringsanlæg, som er en ny og hidtil ikke anvendt vandbehandling i Allerød Kommune.

Miljø-, Erhvervs- og Byudvalget orienteres om sagen og anmodes om at tage stilling til om kompetencen til at myndighedsbehandle ansøgningen skal delegeres til Forvaltningen eller ligge i udvalget/byrådet.

Ansøgningen om etablering af blødgøringsanlæg er den første af sin karakter i Allerød Kommune, og den kommende myndighedsafgørelse kan derfor få principiel karakter.

Lillerød Vandværk har bedt om foretræde for udvalget.

Bestyrelsesformand Anders Korsgaard og driftsleder Lars Funk deltager under punktets behandling og er indbudt til kl. 9.15.

Kompetence

Miljø-, Erhvervs- og Byudvalget har kompetence til at træffe endelig beslutning i sagen.

Sagsbeskrivelse

Størstedelen af Allerød Kommune forsynes med drikkevand fra 10 private vandværker. Et af disse (Lillerød Vandværk) har søgt om tilladelse til at etablere et centralt blødgøringsanlæg i deres vandværk. Inden for de sidste år er muligheden for at arbejde med blødgøring af vand fra vandforsyninger blevet diskuteret blandt vandforsyningsselskaber. HOFOR, som leverer drikkevand til hovedstaden, har besluttet at arbejde med blødgøring fra vandværker. Novafos, som er vandforsyningsselskab for en række nabokommuner, har på et bestyrelsesmøde besluttet ikke at gå videre med planer om blødgøring af drikkevandet.

Baggrund

Drikkevandet i Allerød Kommune kan betegnes som "hårdt", med værdier i området 14-21 °dH. Der er i dag ikke kravværdier til hårdhed, men tidligere var den anbefalede værdi for drikkevand 8-30 °dH. Ved blødgøring af drikkevandet nedsættes vandets hårdhedsgrad gennem en vandbehandling i et blødgøringsanlæg.

I henhold til vandforsyningslovens §21, må vandindvindingsanlæg ikke på væsentlig måde ændres, før kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse hertil. Kommunens nuværende vandforsyningsplan forholder sig ikke til spørgsmålet om blødgøring.

Der findes forskellige typer blødgøringsanlæg, som vandværkerne kan installere. Det afhænger af vandværkets størrelse og vandets naturlige kemi, hvilken type blødgøringsanlæg, der er relevant for det enkelte vandværk. Alt efter hvilken type blødgøringsanlæg, der etableres på et vandværk, vil blødgøringsprocessen afstedkomme et affaldsprodukt og en forøgelse af vandforbrug på 2-3%. Nedenfor følger en opsummering af fordele og ulemper ved central blødgøring.

Miljø- og klimamæssige aspekter

Spildevandet fra et vandværk med blødgøringsanlæg vil indeholde flere kemiske restprodukter, som f.eks. klorid, end spildevandet fra et vandværk uden blødgøringsanlæg. Ved bortledning af spildevand fra et vandværk med blødgøringsanlæg, er det nødvendigt at tage højde for en risiko for øget korrosion på spildevandsledningerne og i rensningsanlægget, samt en evt. forhøjet koncentration af klorid ved udledning af det rensede spildevand til vandløb. Forhøjede kloridkoncentrationer kan være et problem i vandmiljøet. Et centralt blødgøringsanlæg vil desuden øge det givne vandværks vandforbrug med 2-3%, hvilket udgør et øget pres på grundvandsressourcen.

Når hårdhedsgraden i drikkevandet reduceres, vil der typisk bruges mindre sæbemængder i den almindelige husholdning, mængden af kalkbelægninger i hjemmet reduceres, og levetiden på hårde hvidevarer forlænges muligvis, hvilket er miljømæssige gevinster. Ifølge Miljøstyrelsens Vejledning om blødgøring af drikkevand, er det ikke muligt at give et konkret svar på, hvornår blødgøring kan betale sig. Der er dog udarbejdet en rapport af Rambøll, hvor det er vurderet, at der i områder, hvor drikkevandet er hårdere end 12 °dH, kan være en samfundsøkonomisk gevinst ved at blødgøre vandet.

Blødgøringsanlæg i private husholdninger

Private forbrugere kan installere blødgøringsanlæg i egen husholdning. Dette kræver ikke en tilladelse, og antallet af private blødgøringsanlæg i Allerød Kommune er derfor ukendt. I følge kundeundersøgelser blandt Novafos' drikkevandsforbrugere i perioden 2020-2024, så har 8-15% af de adspurgte forbrugere installeret blødgøringsanlæg i hjemmet. Private anlæg udleder, ligesom centrale anlæg, en forøget koncentration af restprodukter fra vandbehandlingen. Ved de private anlæg er det ikke muligt for myndighederne at stille vilkår og føre kontrol med den kemiske sammensætning af det udledte spildevand. Ved blødgøring på vandværket (central blødgøring) er det derimod muligt at stille vilkår for, samt at føre kontrol med den kemiske sammensætning af det udledte spildevand. Hvis det besluttes, at der ikke skal etableres central blødgøring i Allerød Kommune, vil det stadig være muligt for private forbrugere og virksomheder at etablere decentrale blødgøringsanlæg inden for rammerne af den gældende lovgivning.

Forsyningssikkerhed

Vandværkerne i Allerød Kommune har en høj forsyningssikkerhed, fordi de kan modtage fra og forsyne til hinanden gennem nødforbindelser. Samtlige vandværker i kommunen er forbundet med 2-3 andre værker. I tilfælde af både akutte og planlagte driftsforstyrrelser, opretholdes vandforsyningen således uden gener for forbrugerne. Hvis der indføres blødgøring på enkelte værker, vil vandets kemiske sammensætning blive væsentlig anderledes i forhold til ikke-blødgjort vand. Der kan være en risiko for u hensigtsmæssige kemiske reaktioner, når forskellige vandtyper mødes, herunder kalkfældende vand og aggressivt vand (dvs. vand, der kan være tærende eller give hudirritationer). Det kræver en høj grad af styring og overvågning af anlægget, for at undgå ovennævnte risici, hvorimod nødforsyningen pt. fungerer automatisk.

Økonomiske konsekvenser for borgerne

Etablering, drift og vedligehold af et centralt blødgøringsanlæg er forbundet med en øget omkostning for vandproduktion. Denne omkostning dækkes af det enkelte vandværks forbrugere over vandtaksten. Det estimeres i en rapport om blødgøring lavet af Novafos, at vandtaksten vil stige med 3-7 kr./m³ (inkl. moms). Til sammenligning ligger vandtaksten i 2025 på et niveau omkring 16,5 kr./ m³ (inkl. moms).

Blødere vand vil omvendt betyde en reduceret udgift hos forbrugerne til vaske- og rengøringsmidler, samt besparelse via forlængede levetider for husholdningsapparater, som vil blive mindre forkalkede. Det vil være individuelt, om besparelserne i husholdningerne opvejer den øgede vandtakst.

Sundhedsmæssige aspekter

Styrelsen for Patientsikkerhed anser den samlede sundhedsmæssige effekt af blødgøring som værende begrænset for den generelle befolkning. Styrelsen for Patientsikkerhed peger dog på, at den ændrede sammensætning af det blødgjorte drikkevand i teorien kan have en effekt på knogleskørhed, hjerte-kar sygdomme, blodtryk, caries og andre sygdomme.

Opsummering af fordele og ulemper

Fordele ved central blødgøring

Øget forbrugertilfredshed

Reduceret forbrug af rengøringsmidler

Forlænget levetid på hårde hvidevarer

Mulighed for kontrol med spildevand fra blødgøringsprocessen

Ulemper ved central blødgøring

Øget vandtakst

Øget vandforbrug

Miljøskadeligt restprodukt (kloridholdigt spildevand fra blødgøringsanlægget, som udledes til vandmiljøet)

Mulige udfordringer ved nødforsyning til andre værker.

Da der ikke tidligere er truffet myndighedsafgørelse på området, anmodes udvalget om at tage stilling til om kompetencen skal ligge administrativt eller i udvalget / byrådet.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at udvalget tager orienteringen til efterretning og beslutter hvor kompetencen til at træffe myndighedsafgørelse på området skal ligge.

Økonomi og finansiering

Der er ikke direkte omkostninger for kommunen ved etablering af et centralt blødgøringsanlæg. Allerød Kommune som virksomhed vil, ligesom alle andre forbrugere, opleve en øget omkostning i forbindelse med en takstforhøjelse.

Beslutning Miljø-, Erhvervs- og Byudvalget 2022-2025 den 28-10-2025

Udvalget tog orienteringen til efterretning og ønsker sagen forelagt Økonomiudvalget og byrådet.

Myndighedsafgørelsen ønskes forelagt Miljø-, Erhvervs- og Byudvalget.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Økonomiudvalget tog orienteringen til efterretning.

Afbud Merete Them Kjølholm, Karsten Längerich

Punkt 13: Underskriftark: Godkendelse af beslutningsprotokol

22/16624

Sagsbeskrivelse

Beslutningsprotokollen føres under møderne, og det forudsættes, at beslutningerne afstemmes undervejs i mødet - det kan f.eks. ske ved oplæsning af det protokollerede.

Beslutningsprotokollen godkendes og underskrives ved afslutning af mødet af de tilstedeværende udvalgsmedlemmer. Det sker digitalt ved at anvende knappen "godkendelse" øverst til venstre i First Agenda.

Beslutning Økonomiudvalget 2022-2025 den 04-11-2025

Udvalget underskrev beslutningsprotokollen.

Afbud Merete Them Kjøhlholm, Karsten Längerich